

REPORTATGE

Ramon Borrell, primer fotoperiodista ebrenc

El fotògraf tortosí és el protagonista del darrer llibre d'Albert Curto i Laura Tienda

Tortosa R. Regolf

Viatjar al segle passat a través de les imatges no és gaire complicat si es compta amb els recursos necessaris i a Tortosa hi són, en part, gràcies a Ramon Borrell. Considerat com el primer fotoperiodista de les Terres de l'Ebre, Borrell va capturar en blanc i negre gran part dels esdeveniments polítics, socials, festius i religiosos de l'època i, a diferència d'altres fotògrafs, ho va fer a peu de carrer.

Ramon Borell i Codorniu naix a Tortosa l'any 1869. L'ofici entra a la seua vida ben bé com una afició, però a poc a poc es va professionalitzant. Tot i això, no és fins al 1908 quan exercix oficialment de fotògraf professional en un estudi, situat primer al carrer Major de Santiago i més tard al carrer de la Rosa de Tortosa. Borrell va tindre una extensa carrera professional i va trencar amb el convencionalisme de treballar en un estudi. **"Va ser un dels primers fotògrafs a sortir al carrer per a immortalitzar els esdeveniments i els successos de la ciutat. I podríem dir que, en l'imaginari col·lectiu, la Tortosa d'abans de la Guerra Civil és la fotografiada per Ramon Borrell"**, assenyalava Albert Curto, historiador i un dels autors de

Ramon Borell, la crònica d'un temps.

Però a banda de plasmar en blanc i negre allò que passava a la ciutat, Borrell també va ser un fotògraf que va reunir un ingent arxiu iconogràfic i va oferir el seu fons com a producte comercialitzat. **"En aquells temps era el fotògraf per excel·lència"**, afegeix Curto. I és que gràcies a les seues col·laboracions amb revistes il·lustrades com *La Hormiga de Oro* o *La Actualidad* portava la imatge dels carrers ebrencs a tot el país.

Després de la Guerra Civil, el torto-

sí és nomenat fotògraf de la delegació tortosina de la Dirección General de las Regiones Devastadas per tal de realitzar el testimoni gràfic de les obres que efectuava l'ens, com és el cas de les cases barates de Ferreries o l'Església del Roser, totes elles enrunades per la guerra. L'obra completa de Ramon Borrell recull espais emblemàtics de Tortosa com la Catedral, el convent de Santa Clara, el pont de l'Estat o el riu, entre molts altres. A més, per davant del seu objectiu també van passar moltes figures his-

tòriques com Felip Pedrell, els Cerveto, Marcellí Domingo, la infanta Isabel de Borbón i Joaquim Bau.

Ramon Borrell, casat i pare d'un fill i una filla, va morir l'any 1948. Onze anys després, l'Ajuntament de Tortosa va adquirir el seu fons fotogràfic, actualment resguardat a l'Arxiu Comarcal del Baix Ebre. Un recull que compta amb més de 3.000 plaques fotogràfiques, la més antiga data de l'any 1872, un veritable patrimoni històric per no oblidar la Tortosa de fa cent anys.